

חברת

לזמרי שי"ם

לחיזוק לימוד
הדף היומי

בס"ד

טעימה שבועית בלימוד הדף היומי

נושג גאחודי, מהנאחז פכשג כאק

למה לא הוי מלגלג על דברי חכמים ?

מאי עסקן בדברים? א"ר משרשיא דכתיב (משלי ו, ו) לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם אשר אין לה קצין שוטר ומושל תכין בקיין לחמה, אמר איזיל איחוי אי ודאי הוא דלית להו מלכא...

ומקשים התוס' מהגמ' בבא בתרא (ע"ה) בההוא תלמיד שהלך ובדק בעצמו אמיתות דברי חז"ל ואמר ליה רבי יוחנן ריקא אם לא ראית לא האמנת מלגלג על דברי חכמים אתה, עד שנתן עיניו בו ונעשה גל עצמות, ומתמצים "שאני הכא שבא לברר הדבר ולהודיע איך ידע שלמה".

בחידושי המהר"ם שיף מתרץ דכאן לא הוי מלגלג על דברי חכמים, דשלמה המלך הורה בעצמו בתחילת הפסוק "לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם", שיש לאדם לילך ולראות דרכי הנמלה ולהחכים מזה, משא"כ בגמ' ב"ב רבי יוחנן לא נתן רשות לבדוק אחריו, בזה הוי מלגלג בדברי חכמים.

האמרי אמת מגור זצ"ל מבאר עפ"י זה, מאי דמקשין העולם על מה דאיתא בגמ' "כל פסיק דלא פסקיה משה אנן לא פסקינן", כיצד אנו קוטעים לפעמים הפסוק וקוראים רק חציה, כדוגמת הפסוק "ישימך אלוקים כאפרים וכמנשה" שהרבה נוהגים לאמרו בברכת הבנים בליל שבת, וכן מה שאומרים בהגדה של פסח הפסוק "ארמי אובד אבי" שחסר הקטע הראשון של הפסוק "וענית ואמרת...". ומתרץ דבפסוקים אלו כתוב בהדיא בתחילת הפסוק ההיתר להתחיל מאמצעו, כפי שנאמר "בך יברך ישראל לאמר: ישימך אלוקים...". וכן "וענית ואמרת לפני ה' א: ארמי אובד אבי", ולכן בפסוקים אלו אין להחמיר בקריאת חצי פסוק, ודפח"ח.

ויש שתמצו שכל שהפסוקים נאמרים דרך תפילה או תחינה ובקשה אפשר להקל, תירוץ אחר נכתב בספרי האחרונים שבפסוק שיש טעם אתנחתא נחשב כפסוק חדש ואפשר לאומרם מבלי לומר את כל הפסוק בשלמותו.